

การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษา ที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วิไล ธรรมวาจา*

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ, ประเทศไทย

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ อีเมล : thamvaja@hotmail.com

รับต้นฉบับ: 6 มิถุนายน 2566; รับบทความฉบับแก้ไข: 21 สิงหาคม 2566; ตอบรับบทความ: 7 กันยายน 2566

เผยแพร่ออนไลน์: 28 ธันวาคม 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ในทัศนะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง คือ นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนในโครงการแลกเปลี่ยนจีน-ไทย ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 65 คน เครื่องมือวิจัยที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยสรุปว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนมีจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคตและเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนทักษะทางภาษา โดยผู้เรียนมีความวิตกกังวลก่อนเรียนออนไลน์เกี่ยวกับปัญหาด้านการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ปัญหาด้านการควบคุมพฤติกรรมตนเองในขณะที่เรียน ปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์หรือความเสถียรของเครือข่าย และอื่น ๆ ซึ่งผู้เรียนให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อม 3 ประเด็นหลัก คือ ความพร้อมด้านเนื้อหาและภาษา ความพร้อมด้านเทคโนโลยี และความพร้อมด้านเวลา/สถานที่ ทั้งนี้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าการเรียนออนไลน์มีข้อดี คือเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำได้ ลดความกดดันในการเรียน และทำให้รู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัดค่อนข้างมาก โดยเฉพาะการขาดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางภาษา การไม่มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน การควบคุมพฤติกรรมในขณะที่เรียนของผู้เรียนทำได้ยาก และอาจเกิดความขัดข้องของอุปกรณ์และความไม่เสถียรของเครือข่ายในระหว่างเรียนได้

คำสำคัญ : นักศึกษาแลกเปลี่ยน การเรียนออนไลน์ การเตรียมความพร้อม

The Preparation to Online Learning of Chinese Exchange Students Studying in Bachelor of Arts Program in Communicative Thai as a Second Language Program at Huachiew Chalermprakiet University

Wilai Thamvaja*

Faculty of Liberal Arts, Huachiew Chalermprakiet University, Samut Prakan, Thailand

*Corresponding Author: thamvaja@hotmail.com

Received: 6 June 2023; Revised: 21 August 2023 Accepted: 7 September 2023

Published online: 28 December 2023

Abstract

This research aimed to study preparation to online learning according to the opinions of Chinese exchange students studying in Bachelor of Arts program in Communicative Thai as a Second Language Program at Huachiew Chalermprakiet University. The samples consisted of 65 Chinese exchange students in Bachelor of Arts program in Communicative Thai as a Second Language Program at Huachiew Chalermprakiet University, the academic year 2022. In-depth interview was used as the research instrument to collect data.

The results of this study revealed that the aim of learning a second language for Chinese exchange students: to use in future careers and learn to enhance language skills. The students have anxiety before learning online about communication problems with native speakers, self-control during studying problems, equipment or network problems, etc. Students focus on preparing their studies in 3 main areas: content and language, technology and time/place. Moreover, students commented that online learning has several advantages. It's suitable for unusual situations, able to review lessons repeatedly, reduce the pressure of studying and be more responsible for learning. However, there are quite a lot of limitations. The lack of a language learning environment, lack of interaction in class, difficult to control the student's behavior and equipment malfunction and network instability.

Keywords: Exchange students, Online learning, Preparation

1) บทนำ

นับแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ทั่วโลกต่างได้รับผลกระทบจากสถานการณ์วิกฤต COVID-19 ทำให้ทุกมิติของสังคมโลกต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้อยู่รอดในสถานการณ์ที่ไม่ปกติเช่นนี้ ไม่เว้นแม้แต่ระบบการศึกษาที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 เป็นสาเหตุให้นักเรียนจำนวนกว่า 1.5 พันล้านคนหรือมากกว่า 90% ของนักเรียนทั้งหมดในโลกได้รับผลกระทบในกระบวนการเรียนรู้ สถาบันการศึกษาของไทยจึงได้ปรับเปลี่ยนมาจัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน ซึ่งมีทั้งการเรียนออนไลน์ในชั้นเรียนและจัดการเรียนผ่าน DLTV ออนไลน์ หรือใช้การเรียนรู้ที่บ้านกับครอบครัวอย่าง Home School ตามความเหมาะสม (Suwimon Mathuros, 2021) เฉกเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติที่ได้มีการปรับเปลี่ยนมาจัดการเรียนรู้ในรูปแบบผสมผสาน (hybrid learning) เพื่อให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนต่อไปได้

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับการสอนออนไลน์ด้วยการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ออนไลน์มาก่อนหน้าจะเกิดสถานการณ์วิกฤต COVID-19 โดยมีศูนย์ดิจิทัลเพื่อการศึกษา (Digital For Education Center) ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสนับสนุนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย ฉะนั้น เมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์วิกฤต COVID-19 จึงทำให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องสามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างราบรื่นพร้อมกับจัดโครงการอบรมผู้สอนและบุคลากรคู่ขนานไปด้วย ทั้งการให้ความรู้ในหัวข้อการใช้แพลตฟอร์มต่าง ๆ และการออกแบบการเรียนการสอนออนไลน์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2551 จัดสอนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองให้แก่ผู้เรียนต่างชาติ โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน ในลักษณะเน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning ที่จัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติ แต่เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของ COVID-19 และมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการเดินทางข้ามประเทศ ทำให้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นมา หลักสูตรต้องจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาใหม่ในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Microsoft Teams ซึ่งเป็นซอฟต์แวร์หลักที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และถึงแม้ในปัจจุบันสถานการณ์วิกฤต COVID-19 จะคลี่คลายลง แต่การจัดการเรียนการสอนก็ยังคงใช้

การเรียนรู้รูปแบบผสมผสาน (hybrid learning) ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้เหมาะสม จะช่วยให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่เรียนออนไลน์สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Duangjaichanok Pansa, Punjaporn Pojanapunya, and Atipat Boonmoh (2022) กล่าวว่า ภายหลังจากการเกิดสถานการณ์วิกฤต COVID-19 พบว่าผู้เรียนมีแนวโน้มต้องการเรียนแบบผสมผสานระหว่างการเรียนในห้องเรียนร่วมกับการเรียนออนไลน์ (blended learning) มากขึ้น และผลการศึกษาของ Sreehari (2020) พบว่าผู้เรียนต้องการเรียนในห้องเรียนและแบบออนไลน์สัดส่วนร้อยละ 70:30 หรือผลการศึกษาของ Mohammed, Rashid, Salih, and Budur (2020) กล่าวว่า ผู้เรียนออนไลน์สัดส่วนร้อยละ 40 มีความสุขกับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นทิศทางของการเรียนการสอนว่า การเรียนออนไลน์จะยังคงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น

แม้สถานศึกษา หลักสูตร และผู้สอนจะเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ แต่หัวใจหลักของการจัดการเรียนการสอนคือ “ผู้เรียน” ซึ่งต้องมีการเตรียมความพร้อมด้วยเช่นกัน เพราะหากผู้เรียนไม่เตรียมตัวให้พร้อม ย่อมส่งผลให้การเรียนออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพได้ ดังผลการศึกษาของ Nattakarn Hengpaijit (2021) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนออนไลน์ผ่านมุมมองความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่ามีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอฟต์แวร์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน และจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่ามีการวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพ โดยมีงานวิจัยที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับความพร้อมของผู้เรียนอยู่บ้าง เช่น งานวิจัยเรื่อง “ความพร้อมต่อการเรียนการสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การระบาดไวรัส COVID-19 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต” ของ Thammarat Sae-Tan, Pokai Haoboorn, Sopon Junthip, Thongchai Suteerasak, and Wadchara-wadee Limsakul (2021) หรืองานวิจัยเรื่อง “ความพร้อมของนักศึกษาสำหรับ การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ : กรณีศึกษานักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา แขนงวิชาการบริหารการศึกษาศาสาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” ของ Suttiwan Tuntirojanawong (2014) เป็นต้น แต่ผู้วิจัยยังไม่พบ

การศึกษาความพร้อมของผู้เรียนต่างชาติที่ต้องเรียนออนไลน์ โดยไม่ได้เข้ามาอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนต่างชาติที่เลือกเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองผ่านช่องทางออนไลน์ในทัศนะของผู้เรียน ซึ่งผลของการศึกษาจะสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้สอน หลักสูตรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดแนวทางสำหรับแก้ปัญหาที่จะเกิดขึ้นและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนออนไลน์สำหรับผู้เรียนต่างชาติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ในทัศนะของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

3) การทบทวนวรรณกรรม

การเรียนออนไลน์ หมายถึง การเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ใช้อุปกรณ์สื่อสาร แพลตฟอร์ม (platform) ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างห้องเรียนเสมือนจริง มีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ ผู้สอน (instructor) ผู้เรียน (student) เนื้อหา (content) สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ (instructional media & resources) กระบวนการจัดการเรียนรู้ (learning process) ระบบการติดต่อสื่อสาร (communication systems) ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ (network systems) และการวัดและประเมินผล (measurement and evaluation) (Wittaya Wayo, Apiradee Charoennukul, Chatsuda Kankayant, & Junya Konyai, 2020) ซึ่งการเรียนออนไลน์มีทั้งประโยชน์และข้อจำกัด ดังที่ Thapanee Thammetar (2014) กล่าวว่า ข้อดีของการเรียนออนไลน์คือมีความยืดหยุ่น (flexibility) ประหยัดเวลา (time) และค่าใช้จ่าย (cost) และยังเอื้อต่อการสื่อสาร (communication) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนอีกด้วย แต่ก็มีข้อจำกัดในด้านเทคโนโลยี ด้านผู้เรียน ด้านแหล่งสนับสนุน ด้านบรรยากาศของการเรียนออนไลน์ และด้านหลักสูตร (University of Illinois Springfield, as cited in Pishet Sasow, Choosak Yuennan, & Nattiya Peansungnern, 2020) จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยให้ความสำคัญองค์ประกอบด้านผู้เรียนเป็นหลัก เนื่องจากผู้เรียนเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา และการจัดการเรียนรู้ต้องยึดผู้เรียน

เป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนภาษาที่สองในรูปแบบออนไลน์

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนมีผลดังนี้ งานวิจัยเรื่อง “ความพร้อมต่อการเรียน การสอนแบบออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์ การระบาดไวรัส COVID-19 : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต” ของ Thammarat Sae-Tan et al. (2021) พบว่า ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจและความพร้อมต่อการเรียนออนไลน์ในระดับปานกลาง และผู้เรียนมีความต้องการการสนับสนุนต่าง ๆ จากคณะหรือมหาวิทยาลัยในระดับปานกลางด้วยเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนพร้อมที่จะปรับตัวเข้าสู่การเรียนรู้แบบออนไลน์ หากอยู่ในสถานการณ์ที่จำเป็นต้องมีการเรียนการสอนแบบออนไลน์ดังเช่นสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ที่พบในปัจจุบัน และงานวิจัยของ Nattakarn Hengpaijit (2021) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อมในการเรียนออนไลน์ผ่านมุมมองความคิดเห็นของนักศึกษา พบว่ามีปัจจัยหลายด้านที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม ได้แก่ ด้านฮาร์ดแวร์ ด้านซอฟต์แวร์ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความรู้ ด้านความเข้าใจ ด้านผู้เรียน และด้านผู้สอน ในขณะที่งานวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของ Juthamad Pongsawad (2020) พบว่าผู้เรียนให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นด้านคุณภาพเสียงของอุปกรณ์ ด้านการใช้แอปพลิเคชันสำหรับเรียน หรือด้านการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต และครอบคลุมไปถึงด้านการทบทวนเนื้อหาอีกด้วย

ผู้วิจัยนำแนวคิดดังกล่าวมาใช้ศึกษาการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนต่างชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาที่สองผ่านช่องทางออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) วิธีดำเนินการวิจัย

4.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ศึกษาผ่านทางโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษา กับสถาบันการศึกษาในสาธารณรัฐประชาชนจีน (หลักสูตร 2+2) ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่

สอง) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รับเข้าในการศึกษา 2565 จำนวน 65 คน

4.2) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นจากมุมมองของผู้เรียนต่างชาติจึงใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยสร้างแบบสัมภาษณ์เชิงลึกโดยกำหนดคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา แบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ เป้าหมายของเรียนภาษาที่สอง ความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์ การเตรียมความพร้อมสำหรับเรียนออนไลน์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษาที่สอง ในรูปแบบออนไลน์ โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์การสอนผู้เรียนต่างชาติผ่านช่องทางออนไลน์ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ซึ่งผลการพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าเฉลี่ยที่ 1.00 โดยคำถามทุกข้อเป็นคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

4.3) วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน จำนวน 65 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่ม (focus group interview) ในเดือนเมษายน 2566 เพื่อสำรวจความคิดเห็นและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมในการเรียนออนไลน์ผ่านมุมมองของผู้เรียนต่างชาติ

4.4) การวิเคราะห์ข้อมูล

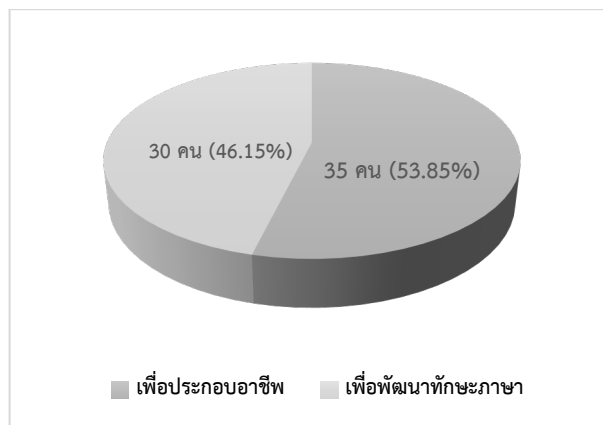
ผู้วิจัยวิเคราะห์ผลการเตรียมความพร้อมในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน โดยนำคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดกลุ่มและหาค่าร้อยละ จากนั้นนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงพรรณนาวิเคราะห์

5) ผลการวิจัย

5.1) เป้าหมายของการเรียนภาษาที่สอง

ในยุคปัจจุบัน การเรียนภาษาที่สองได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจนกลายเป็นเรื่องธรรมดา เพราะยังมีทักษะทางภาษามากก็ยังมีทางเลือกให้แก่ชีวิตมากขึ้นด้วย ซึ่งผลการวิเคราะห์

เป้าหมายของผู้เรียนจะทำให้มองเห็นแรงจูงใจในการเลือกเรียนภาษาที่สองผ่านรูปแบบออนไลน์ สามารถสรุปผลได้ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 : แสดงเป้าหมายการเรียนภาษาที่สอง

จากรูปที่ 1 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนกลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง 2 ประการ คือ เพื่อประกอบอาชีพ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 53.85 และเพื่อเพิ่มทักษะทางภาษา จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.1.1) เพื่อประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดเป็น ร้อยละ 53.85 ตั้งเป้าหมายของการเรียนภาษาที่สองไว้ว่า ต้องการเรียนภาษาไทยเพื่อหางานที่ประเทศไทยหรือทำงานกับหน่วยงานที่มีการติดต่อสื่อสารระหว่างไทย-จีน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การเรียนภาษาไทยเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานและชีวิตของฉันในภายหลังค่ะ เพราะฉันอยากเป็นครูสอนภาษาไทยหรือล่าม”

“เพราะบ้านเกิดของฉันอยู่ที่มณฑลกว่างสี ใกล้ประเทศไทยมาก ดังนั้น การเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองจะทำให้มีโอกาสมากขึ้นในการทำงานมากขึ้น เพราะฉันเป็นชนเผ่าจ้วง ภาษาจ้วงออกเสียงคล้ายกับภาษาไทย ฉันจึงเรียนภาษาไทยได้เร็วมาก”

“การเรียนภาษาไทยเพื่อการเข้าใจวัฒนธรรมไทยอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น ปัจจุบันประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งมีนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ฉันคิดว่า การเรียนภาษาไทยจะทำให้ฉันได้รับโอกาสในการทำงานมากขึ้น และเป็นประโยชน์อย่างมาก”

จะเห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง เลือกศึกษาภาษาไทยเพราะต้องการเพิ่มโอกาสในการทำงานให้มากขึ้น และด้วยภูมิศาสตร์ที่ตั้งระหว่างไทยกับจีนไม่ห่างกันมาก สะดวกต่อการเดินทางเพื่อมาศึกษาและหางานทำในประเทศไทย ถือเป็นแรงผลักดันให้สนใจเรียนภาษาไทยเพื่อนำมาใช้ประกอบอาชีพในประเทศไทยหรือทำงานที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารด้วยภาษาไทย

5.1.2) เพื่อเพิ่มทักษะทางด้านภาษา กลุ่มตัวอย่างคิดเป็นร้อยละ 46.15 ต้องการเพิ่มความรู้ด้านภาษาและนำความรู้ที่ได้รับมาใช้เพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ฉันอยากเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมไทยและเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น การเรียนภาษาไทยสามารถพัฒนาความสามารถในการพูดและกล้าใช้ภาษาใหม่ เพิ่มความมั่นใจในตนเอง”

“เพื่อยกระดับความสามารถของตนเอง ฉันอยากเรียนภาษาใหม่ในขณะที่อยู่ในมหาวิทยาลัย เนื่องจากจีนกับไทยมีความสัมพันธ์อันดีและวัฒนธรรมไทยมีเสน่ห์เฉพาะตัว ฉันจึงเลือกเรียนภาษาไทยและอยากเรียนรู้วัฒนธรรมไทย”

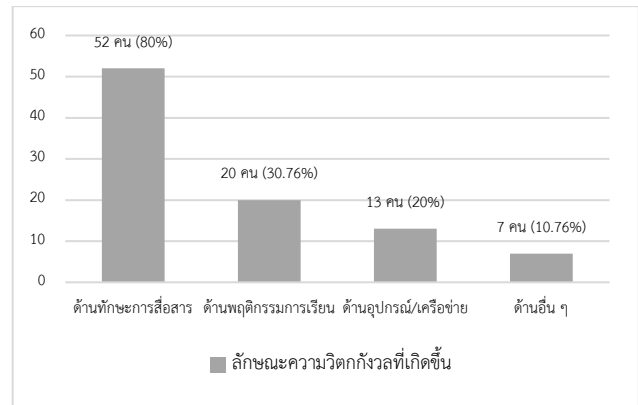
“จุดประสงค์ของการเรียนภาษาไทยคือการได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูง ทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับวัฒนธรรมของประเทศไทย เสริมทักษะของตัวเองและปรับปรุงระดับการเรียนรู้ของตัวเอง”

จะเห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองเป็นกลุ่มที่สนใจภาษาไทย เลือกศึกษาภาษาไทยเพราะต้องการพัฒนาความสามารถทางภาษาของตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เปิดมุมมองใหม่ผ่านวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาได้

สรุปได้ว่า เป้าหมายของการเรียนภาษาที่สองมี 2 ประเด็นหลัก คือ เพื่อประกอบอาชีพที่ต้องใช้ภาษาไทยในการสื่อสาร และเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาให้รอบรู้และเข้าใจผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ดีขึ้น ซึ่งถือเป็นแรงจูงใจที่นำไปสู่การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนขั้นสูงต่อไป

5.2) ความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์

ผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับความวิตกกังวลก่อนเรียนออนไลน์พบว่า ผู้เรียนต่างชาติส่วนใหญ่มีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์ จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 95.39 ซึ่งหลายคนมีความวิตกกังวลในหลายเรื่อง สามารถสรุปผลได้ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 : แสดงลักษณะความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์

จากรูปที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนกลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลในการเรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สองผ่านรูปแบบออนไลน์ 4 ประเด็นสำคัญ คือ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมตนเอง จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 30.76 ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความพร้อมของอุปกรณ์และเครือข่าย จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และความวิตกกังวลด้านอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 10.76 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.2.1) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ผู้เรียนต่างชาติคุ้นเคยกับการเรียนภาษาไทยในห้องเรียนกับผู้สอนที่สามารถสื่อสารภาษาจีนได้ เมื่อต้องเข้าสู่บริบทการสอนด้วยภาษาไทยจากเจ้าของภาษาผ่านช่องทางออนไลน์ จึงรู้สึกวิตกกังวลว่าจะไม่สามารถเข้าใจบทเรียน พูดคุยโต้ตอบไม่ได้ หรือทำแบบฝึกหัดต่าง ๆ ได้ไม่ดี เป็นต้น ซึ่งมีผู้เรียนจำนวนมากที่แสดงความคิดเห็นว่าตนเองมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาการสื่อสาร คิดเป็นร้อยละ 80.00 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“มีความกังวลค่ะ ก่อนหน้านั้นฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน พื้นฐานไม่ค่อยดี จึงทำให้ฉันกลัวว่าจะฟังอาจารย์ไม่ทัน ฟังภาษาไทยเข้าใจได้ยาก ทำการบ้านไม่ได้ หรือทำแบบทดสอบไม่ผ่าน”

“ก่อนเรียนออนไลน์มีความกังวลใจมาก เพราะความรู้พื้นฐานไม่ดี กลัวไม่เข้าใจเนื้อหาที่อาจารย์บรรยาย กลัวจะสอบไม่ผ่าน กลัวตอบคำถามของอาจารย์ไม่ได้ เพราะพี่สาวบอกว่าอาจารย์ที่ไทยพูดภาษาจีนไม่ได้”

“ผมกลัวว่าจะฟังไม่เข้าใจเรื่องที่อาจารย์พูด กลัวว่าอาจารย์จะให้ผมตอบคำถาม แล้วผมจะตอบไม่ได้ เพราะผมยังพูดภาษาไทยเป็นประโยคไม่ได้”

5.2.2) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมขณะเรียน การเรียนรูปแบบออนไลน์เหมาะสำหรับผู้เรียนที่มีความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเอง เพราะผู้เรียนจะต้องวางแผนการเรียนและควบคุมตนเองให้จดจ่อกับสิ่งที่เรียนรู้ หากไม่มีสมาธิก็จะทำให้การเรียนไม่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต่างชาติบางส่วนยังมีความกังวลว่าตนเองจะไม่มีสมาธิหรือฟุ้งซ่านในขณะที่เรียนจนทำให้เรียนไม่รู้เรื่อง โดยเฉพาะอาจมีความต้องการจะทำสิ่งอื่นมากกว่าตั้งใจเรียน เช่น เล่นเกม คุยโทรศัพท์ เปิดเว็บไซต์ต่าง ๆ หรือออกไปทำธุระข้างนอก เป็นต้น ซึ่งมีผู้เรียนที่แสดงความคิดเห็นว่าตนเองมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง คิดเป็นร้อยละ 30.76 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ผมกังวลว่าผมจะสามารถเรียนความรู้ทางออนไลน์ได้หรือไม่ มีความสามารถที่บังคับตัวเองได้หรือไม่ การเรียนรู้ออนไลน์ไม่เหมือนกับการเรียนรู้ในห้องเรียน ในช่วงเวลาเรียน เราอาจทำบางสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียน หากไม่สามารถบังคับตัวเองได้ไม่ตั้งใจในเวลาเรียน ขาดสมาธิ ประสิทธิภาพในการเรียนรู้จะไม่มี”

“กังวลตัวเองไม่ตั้งใจเรียน ที่จริงฉันไม่ค่อยมีสมาธิในการเรียนออนไลน์”

“กังวลว่าในเวลาเรียนรู้สักแป๊บก็ทำอย่างอื่นหรือเล่นมือถือเล็กเรียนแล้วจะจำความรู้ที่เราเรียนไม่ได้”

5.2.3) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับความพร้อมของอุปกรณ์และเครือข่าย เทคโนโลยีมีส่วนสำคัญในการเรียนออนไลน์ การมีอุปกรณ์ที่ดีและเครือข่ายการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่เสถียรจะส่งผลต่อความราบรื่นของการเรียนการสอน ผู้เรียนบางส่วนยังรู้สึกวิตกกังวลเกี่ยวกับปัญหาอุปกรณ์ขัดข้องในระหว่างเรียนหรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร จนทำให้การเรียนหยุดชะงักหรือตามไม่ทันบทเรียนนั้น ๆ คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ผมกังวลว่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับเครือข่ายหรืออุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับชั้นเรียนออนไลน์”

“กังวลว่าโทรศัพท์หรือคอมพิวเตอร์มีปัญหาเกิดขึ้นอินเทอร์เน็ตไม่ดี ทำให้จดบันทึกไม่ทัน”

“ฉันกังวลว่าจะมีปัญหากับอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนออนไลน์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่ดีหรือคอมพิวเตอร์มีปัญหาในเวลาเรียน”

5.2.4) ความวิตกกังวลด้านอื่น ๆ เช่น ความเมื่อยล้าจากการเรียน การยอมรับคุณวุฒิ เวลาที่แตกต่างกัน ขาดสังคม หรือเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีผู้เรียนที่แสดงความคิดเห็นดังกล่าวไว้คิดเป็นร้อยละ 10.76 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ความเมื่อยล้าของดวงตาเป็นเวลานาน”

“...ยังมีอีกเรื่องหนึ่งที่กังวลก็คือไม่แน่ใจว่าเราเรียนออนไลน์ในประเทศไทย หลังจากที่เราได้รับปริญญาบัตรที่ประเทศไทยแล้ว ประเทศจีนจะยอมรับปริญญาของเราหรือไม่”

“กลัวว่าจะเรียนไม่ทันเพื่อน เพราะฉันเรียนไม่เก่ง”

“ฉันกังวลว่าจะปรับตัวไม่ทันกับการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทยทั้งหมด”

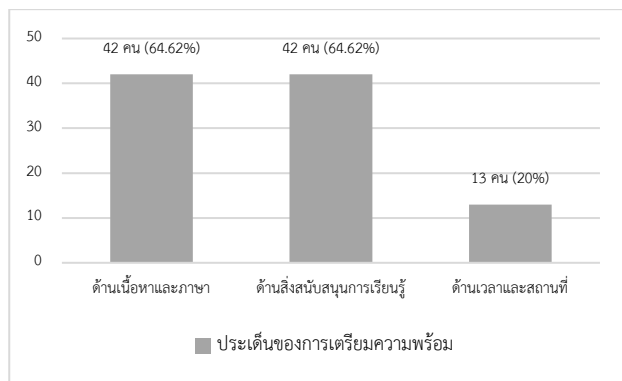
“กังวลเรื่องไฟดับ เน็ตไม่ดี ทำให้ไม่สามารถเข้าเรียนได้ตามปกติ”

สรุปได้ว่า ความวิตกกังวลก่อนเรียนออนไลน์มี 4 ประเด็น ได้แก่ ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา การควบคุมพฤติกรรมขณะเรียน และความพร้อมของอุปกรณ์หรือความเสถียรของเครือข่าย ตลอดจนความวิตกกังวลด้านอื่น ๆ ซึ่งผลจากความวิตกกังวลเหล่านี้ นำไปสู่การวางแผนทางการเตรียมความพร้อมเพื่อจัดการอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อไป

5.3) การเตรียมความพร้อมในการเรียนออนไลน์

การที่ผู้เรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการเตรียมความพร้อมทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการทำ ความเข้าใจหลักสูตรที่เลือกศึกษา กำหนดเป้าหมายของตนให้ชัดเจน และจัดเตรียมสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ รวมทั้งเตรียมสภาพร่างกายและจิตใจให้พร้อมสำหรับการเข้าศึกษาต่อ แม้ว่าผู้เรียนทุกคนจะเคยมีประสบการณ์การเรียนออนไลน์ในประเทศจีน ช่วงเกิดสถานการณ์วิกฤต COVID-19 มาแล้วก็ตาม แต่การเรียนออนไลน์ในบริบทที่แตกต่างไปจากเดิม ทั้งจากผู้อสอน วิธีการเรียน เนื้อหาวิชา และวัฒนธรรมที่ไม่คุ้นเคย ย่อมทำให้ผู้เรียน ทุกคนมีความวิตกกังวลและต้องเตรียมความพร้อมล่วงหน้า จากผลการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนออนไลน์ พบว่า ผู้เรียนต่างชาติจำนวน 64 คน

คิดเป็นร้อยละ 98.47 มีการเตรียมพร้อมล่วงหน้าก่อนเรียนออนไลน์ สามารถสรุปผลได้ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 : แสดงลักษณะการเตรียมความพร้อมในการเรียนออนไลน์

จากรูปที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนกลุ่มตัวอย่างมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนออนไลน์ 3 ประเด็นหลัก คือ ด้านเนื้อหาและภาษา จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 เช่นเดียวกับการเตรียมความพร้อมด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ มีผู้ตอบจำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 64.62 และการเตรียมความพร้อมด้านเวลาและสถานที่ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.3.1) ด้านเนื้อหาและภาษา หมายถึง การเตรียมความรู้เกี่ยวกับสิ่งที่จะต้องเรียน และเตรียมพื้นฐานความรู้ในรายวิชาต่าง ๆ รวมทั้งฝึกฝนการใช้ทักษะสื่อสารภาษาไทย เพื่อให้สามารถอ่าน-เขียน และฟัง-พูด ได้อย่างคล่องแคล่ว ซึ่งผู้เรียนที่วิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษาทั้งในฐานะผู้รับสาร-ผู้ส่งสาร จะให้ความสำคัญในการเตรียมความพร้อมดังกล่าว เพื่อให้พร้อมจะเรียนรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่ที่สอนโดยผู้สอนชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 64.62 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ก่อนที่จะเปิดเทอม ฉันไปถามรุ่นพี่ที่เคยเรียนกับอาจารย์คนไทยเกี่ยวกับรูปแบบการสอนของอาจารย์ไทย เพื่อจะได้ปรับตัวเข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ออนไลน์ได้ดียิ่งขึ้น เนื่องจากอาจารย์เป็นคนไทยและไม่สามารถพูดภาษาจีนได้ ฉันจึงฝึกพูดภาษาไทยทุกวันเพื่อที่จะสื่อสารกับอาจารย์ได้ดีขึ้น”

“ฉันจะอ่านเนื้อหาของวิชาจะเรียนล่วงหน้า เนื่องจากคลาสของเราสอนเป็นภาษาไทย อาจารย์พูดได้แต่ภาษาไทย ถ้าไม่ศึกษาบทเรียนล่วงหน้า ฉันจะฟังอาจารย์ไม่ทัน”

“ฉันเตรียมการเรียนล่วงหน้าก่อนเรียน คืออ่านเอกสารที่อาจารย์ส่งมาให้ ทำเครื่องหมายส่วนเนื้อหาที่ไม่เข้าใจและตั้งใจฟังในชั้นเรียน ทำเครื่องหมายความรู้ที่สำคัญในตำราเรียนเพื่อทบทวนหลังเรียน”

5.3.2) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ หมายถึง อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และสิ่งที่ต้องใช้เชื่อมต่อการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น computer, internet, wi-fi, software เป็นต้น เพื่อให้การเชื่อมต่อและเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ดำเนินไปได้อย่างราบรื่น ดังนั้น เพื่อลดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการชำรุดของอุปกรณ์และความไม่เสถียรของสัญญาณเชื่อมต่อต่าง ๆ ผู้เรียนจึงควรจัดเตรียมอุปกรณ์และระบบเชื่อมต่อสัญญาณที่มีประสิทธิภาพ คิดเป็นร้อยละ 64.62 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ฉันซื้อคอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ไอแพด ที่สะดวกสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ และดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ออนไลน์ เรียนรู้และเข้าใจการใช้ซอฟต์แวร์ MS-Teams”

“ก่อนเรียนฉันเตรียมอุปกรณ์ที่สามารถมีไฟเพียงพอสำหรับการเรียนออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ สามารถเพิ่มแท็บเล็ตหรือคอมพิวเตอร์เข้าด้วยกัน หรือเพิ่มอุปกรณ์หลายเครื่องเข้าด้วยกันเพื่อให้เรียนออนไลน์ได้ดีที่สุด และต้องมีเครือข่ายที่ราบรื่นและทำได้วางเครื่องเขียนที่ใช้ระหว่างเรียนไว้ในที่ที่หยิบได้ง่าย เพื่อให้ครูถามและตอบได้ตลอดเวลา อย่างว่าสิ่งที่ฉันอยากเห็นไว้ใกล้ตัว เพราะจะทำให้ไม่มีสมาธิในชั้นเรียน”

“ดาวน์โหลดซอฟต์แวร์ทุกชนิดที่จำเป็นสำหรับการที่เรียนออนไลน์ ตรวจสอบอุปกรณ์ของตัวเองว่าใช้ได้หรือเปล่า”

5.3.3) ด้านเวลาและสถานที่ หมายถึง การบริหารเวลา จัดหาแหล่งที่อยู่สำหรับใช้เรียนออนไลน์ รวมถึงสภาพแวดล้อมของสถานที่นั้น ๆ ซึ่งผู้เรียนมีทั้งกลุ่มที่เรียนในหอพักของมหาวิทยาลัยในประเทศจีนและบ้านพักส่วนตัว ต่างเลือกใช้สถานที่ที่เงียบ เพื่อจะเอื้อต่อการเรียนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และปรับเวลาการเข้าเรียนให้ตรงกับประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 20.00 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“หาสถานที่เงียบสงบในการเข้าชั้นเรียนเพื่อจะได้หลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนจากภายนอก”

“ฉันจะหาห้องที่เงียบสงบและเตรียมอุปกรณ์ให้พร้อมสำหรับเรียนออนไลน์”

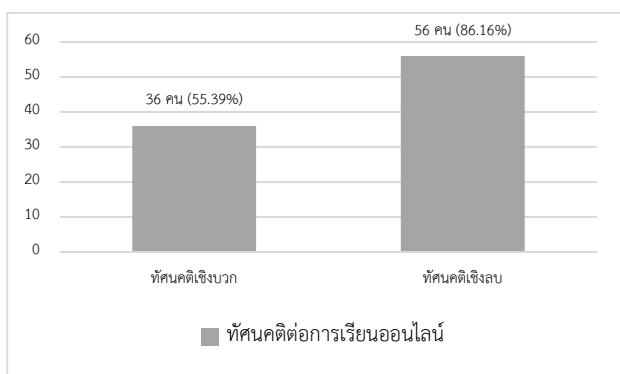
“แม้ว่าภายใต้สภาพแวดล้อมทั่วไปในเวลานั้น การเรียนออนไลน์กลายเป็นผลลัพธ์ที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่ฉันยังคงปรับ

นาฬิกาแล้วหน้าเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา เช่น การมาสายและขาดเรียน”

สรุปได้ว่า ผู้เรียนต่างชาติให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ ความพร้อมด้านเนื้อหาและภาษา ความพร้อมด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ และความพร้อมด้านเวลาและสถานที่ เพื่อช่วยลดระดับความรุนแรงของปัญหาที่อาจจะต้องประสบในระหว่างอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนออนไลน์

5.4) ทักษะที่มีต่อการเรียนภาษาที่สองในรูปแบบออนไลน์

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษาที่สองผ่านช่องทางออนไลน์ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ สามารถสรุปผลได้ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 : แสดงทักษะที่มีต่อการเรียนภาษาที่สองรูปแบบออนไลน์

จากรูปที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อการเรียนออนไลน์ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ โดยมีทัศนคติเชิงบวก จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 55.39 และทัศนคติเชิงลบ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 86.16 ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

5.4.1) ทักษะเชิงบวก หมายถึง ความคิดเห็นที่ผู้เรียนมองเห็นข้อดีหรือประโยชน์ของการเรียนออนไลน์ พบว่ามีการแสดงความคิดเห็นในเชิงบวกร้อยละ 55.39 แบ่งเป็น 4 ประเด็นหลักได้แก่

ประการที่หนึ่ง สะดวกด้านสถานที่ เวลา และเหมาะสมกับสถานการณ์ กลุ่มผู้เรียนที่มีทักษะเชิงบวกส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ของการเรียนออนไลน์ว่าเป็นรูปแบบการเรียนที่เหมาะสมกับสถานการณ์การแพร่ระบาด COVID-19 อย่างมาก เพราะทำให้ผู้เรียนต่างชาติดังกล่าวยังคงเรียนรู้ได้โดยไม่ต้องเดินทางไปเรียน

ต่างประเทศ ช่วยประหยัดเวลา ประหยัดค่าใช้จ่าย และปลอดภัยต่อคุณภาพชีวิต ทำให้ไม่เสี่ยงต่อการติดโรค COVID-19 ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การเรียนรู้ออนไลน์เป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพที่มหาวิทยาลัยใช้ในการเผชิญกับผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ทำให้นักศึกษาต้องเรียนในออนไลน์ แบบนี้ไม่เพียงแต่ปกป้องสุขภาพและความปลอดภัยของนักศึกษา แต่ยังช่วยให้นักศึกษาสามารถเข้าเรียนได้ตามปกติอีกด้วย”

“เนื่องจากผลกระทบของโรคระบาด COVID-19 นักศึกษาจำเป็นต้องเรียนในออนไลน์ ทำให้เราไม่ต้องเดินทางมาห้องเรียนก็สามารถเรียนรู้ความรู้ได้ แม้ว่าเราเรียนออนไลน์อยู่ที่จีน แต่อาจารย์ที่สอนเราเป็นคนไทย สำหรับเรามันเป็นประสบการณ์ที่พิเศษมาก”

“เนื่องจากผลกระทบของโรคระบาด COVID-19 ทำให้เราไม่สามารถมาเรียนที่ประเทศไทยได้ ข้อดีของการเรียนรู้ออนไลน์คือ ไม่จำกัดสถานที่เรียนและสภาพแวดล้อม สามารถเรียนที่ไหนก็ได้และประหยัดเวลาที่เราต้องใช้ในการเดินทางไปได้มากสำหรับนักศึกษาที่เรียนภาษาที่สอง トラバドที่อาจารย์สอนอย่างจริงจังและเนื้อหาการสอนอุดมสมบูรณ์ นักศึกษาก็สามารถเรียนรู้ความรู้มากมายทางออนไลน์ได้”

ประการที่สอง ทบทวนบทเรียนได้เสมอ ประโยชน์ของการเรียนออนไลน์อีกอย่างหนึ่งก็คือ การทบทวนซ้ำ ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้เรียนเห็นว่าการเรียนออนไลน์มีส่วนช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดีกว่าการเรียนในห้องเรียนปกติ เพราะสามารถย้อนกลับไปทบทวนเนื้อหาที่เรียนได้ตั้งแต่ต้นจนจบจนกว่าจะเข้าใจ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การเรียนออนไลน์สบายและง่าย อาจารย์จะบันทึกวิดีโอไว้ให้ หากเราไม่เข้าใจตรงไหน สามารถดูวิดีโอที่บันทึกทบทวนได้ ช่วยเพิ่มการรับรู้ของนักศึกษาในการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น”

“ข้อดีคือ เรียนในออนไลน์อาจารย์จะบันทึกวิดีโอไว้ให้ หากเราไม่เข้าใจตรงไหน ก็ย้อนกลับไปดูวิดีโอที่บันทึกไว้และเรียนใหม่ได้ด้วยตัวเอง”

“ข้อดีคือการเรียนออนไลน์นั้นสะดวกมาก ทำให้เราประหยัดเวลาในการเข้าห้องเรียน และเรียนในออนไลน์ อาจารย์จะบันทึกวิดีโอไว้ให้ หากเราไม่เข้าใจตรงไหน สามารถดูวิดีโอที่บันทึกได้”

ประการที่สาม ลดความกดดันในการเรียน ผู้เรียนบางส่วนแสดงความคิดเห็นว่าการเรียนออนไลน์มีอิสระในด้านเวลา

สามารถบริหารเวลาด้วยตนเองได้ เลือกเรียนในสภาพแวดล้อมที่ตนเองต้องการได้ และไม่ถูกกดดันจากอาจารย์หรือเพื่อนร่วมชั้น รวมทั้งลดความวิตกกังวลในการทำแบบฝึกหัด และการถาม-ตอบระหว่างเรียน เพราะมีหลายคนที่ยังกลัวการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ดังนั้น จึงรู้สึกว่าการเรียนออนไลน์ช่วยให้การเผชิญหน้าลดน้อยลง และสามารถหาตัวช่วยในการสื่อสารได้ เช่น เพื่อน หรือโปรแกรมแปลภาษาต่าง ๆ เป็นต้น ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“การเรียนออนไลน์สามารถจัดหาทรัพยากรการเรียนรู้จำนวนมาก แต่มีความเป็นอิสระค่อนข้างสูง เวลาเรียนอิสระ สิ่งแวดล้อมการเรียนสบาย ๆ”

“ข้อดีของการเรียนออนไลน์คือความเครียดน้อยกว่าและสามารถเรียนได้ทางออนไลน์ทุกเวลา”

“การเรียนภาษาไทยออนไลน์เป็นเรื่องที่ดีและสามารถจัดสรรเวลาเรียนได้อย่างอิสระ ลดความกดดันในการเรียนได้และทำให้เรามีเวลามากขึ้น”

ประการที่สี่ เพิ่มความรับผิดชอบในตนเอง เนื่องจากการเรียนออนไลน์มีความอิสระด้านเวลา จนทำให้ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถบังคับตนเองให้จดจ่อกับการเรียนหน้าจอได้ ในขณะที่ผู้เรียนบางคนกลับรู้สึกว่าการเรียนออนไลน์ช่วยฝึกความมีวินัยและเพิ่มความรับผิดชอบของตนมากขึ้น ต้องขยันหมั่นเพียร และเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้นด้วยการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“มีที่ว่างสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเอง การสื่อสารออนไลน์กับอาจารย์ยังสามารถเพิ่มพูนทักษะภาษาไทยได้อีกด้วย การเรียนออนไลน์ทำให้เราต้องมีความรับผิดชอบมากขึ้นไม่มีการคุยกับเพื่อนร่วมชั้นเลย ได้แต่หาข้อมูลและการบ้านเอง”

“การเรียนรู้ออนไลน์กลายเป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่ได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ ไม่เพียงเพิ่มพูนความรู้ของเรา แต่ยังสามารถสื่อสารกับผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนรู้อื่น ๆ ในกระบวนการสื่อสารกับผู้อื่น เราสามารถค้นหาสิ่งที่ต้องปรับปรุงและเรียนรู้ความรู้อื่น ๆ เพิ่มเติม ประหยัดเวลาเราได้มาก”

“เพราะ COVID-19 หนักมาก เราแค่ได้เรียนออนไลน์ เราก็พยายามเอาชนะความยากลำบากและปรับความคิดของเราบังคับตัวเองให้ขยันเพื่อจะได้เรียนจบ”

นอกจากทัศนะเชิงบวกดังกล่าวแล้ว ยังมีประเด็นปลีกย่อยที่ผู้เรียนให้ข้อคิดเห็นไว้ว่าการเรียนออนไลน์ช่วยเพิ่มความสามารถ

ในการแก้ปัญหา และทำให้การติดต่อสื่อสารกับผู้สอนทำได้สะดวกและรวดเร็วขึ้นอีกด้วย

5.4.2) ทัศนะเชิงลบ หมายถึง ความคิดเห็นที่ผู้เรียนมองเห็นข้อเสียหรือข้อจำกัดของการเรียนออนไลน์ พบว่ามีการแสดงความคิดเห็นในเชิงลบเป็นจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ 86.16 แบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่

ประการที่หนึ่ง ไม่มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภาษา ผู้เรียนส่วนใหญ่ให้ข้อคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมของเจ้าของภาษาจำเป็นสำหรับการเรียนภาษาที่สอง เพราะการมีประสบการณ์ในสังคมและวัฒนธรรมไทยจะช่วยให้เข้าใจวิถีชีวิตของคนไทยได้ดีขึ้น รวมทั้งยังช่วยพัฒนาทักษะการฟังและการพูดอีกด้วย ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ฉันคิดว่าในการเรียนภาษาที่สองนั้น เราไม่เพียงแต่ต้องเรียนรู้จากตำราเท่านั้น แต่ที่สำคัญกว่านั้น เราต้องมีสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ดีด้วย ต้องมีโอกาสในการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันสำหรับการเรียนภาษาไทย”

“การเรียนออนไลน์จะยากขึ้น เพราะเรากำลังเรียนภาษาต่างประเทศในประเทศของเรา หากไม่มีความช่วยเหลือจากสิ่งแวดล้อม ได้เรียนความรู้เพียงเล็กน้อย รวมถึงการออกเสียงและการเขียน และไม่มีโอกาสฝึกพูดภาษาไทย แม้ฉันได้เรียนความรู้เกี่ยวกับภาษาไทยบ้าง แต่ฉันรู้สึกว่าฉันยังเรียนไม่ค่อยดีและผลที่ได้ก็ไม่ดี”

“ฉันรู้สึกน่าเบื่อสำหรับการเรียนรู้ในออนไลน์ เพราะเราไม่สามารถสัมผัสชีวิตในมหาวิทยาลัยได้และไม่สามารถคุยกับอาจารย์และเพื่อน ๆ ในห้องเรียน เราจะไม่สนใจสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการพูดภาษาไทย เราจึงไม่ค่อยได้ฝึกพูดภาษาไทย”

ประการที่สอง ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเรียน ผู้เรียนต่างชาติรู้สึกว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ความสัมพันธ์ในชั้นเรียนลดลง ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมชั้น และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน หรือหากต้องทำงานกลุ่มก็ไม่สามารถทำได้เนื่องจากอยู่คนละพื้นที่ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เรียนออนไลน์ อาจารย์ไม่รู้ว่านักศึกษาตั้งใจเรียนอยู่หรือเปล่า อาจารย์และนักศึกษาได้ตอบไม่ได้ ประสิทธิภาพของปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษาผ่านหน้าจอจะลดลง และนักศึกษาได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอกได้ง่าย ในเวลาเรียนอาจไม่ตั้งใจ”

“บรรยากาศการเรียนไม่ดี ไม่สามารถโต้ตอบและพูดคุย แลกเปลี่ยนกับอาจารย์และเพื่อนร่วมชั้นได้ มันจึงยากที่เราจะพัฒนาทักษะการพูดได้ดี”

“สำหรับการทำงานกลุ่ม การติดต่อสื่อสารไม่สะดวก เนื่องจากระยะห่างระหว่างสมาชิกในทีม”

ประการที่สาม ควบคุมพฤติกรรมตนเองขณะเรียนไม่ได้ ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ฟุ้งซ่านและไม่มีสมาธิในการเรียน คนที่ขาดความรับผิดชอบจึงไม่ประสบความสำเร็จ แม้ว่ากลุ่มนักศึกษาต่างชาติชาวจีนส่วนใหญ่จะมุ่งมั่นตั้งใจเรียน แต่เมื่อมีอิสระมากเกินไป ไม่ได้ถูกควบคุมด้วยผู้สอน ก็ลดทอนความตั้งใจและต้องสูญเสียสมาธิจากสิ่งรบกวนที่อยู่รอบตัวได้ ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เรียนในออนไลน์มีปัญหามากมาย เช่น นักศึกษาจะขาดสมาธิ ไม่สามารถบังคับตัวเองและฟุ้งซ่านได้ง่าย ถ้าเป็นคนที่ไม่ควบคุมตัวเองไม่ได้ ก็จะ去做สิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนในช่วงเวลาเรียน เช่น นอน เล่นเกมส์ ดูทีวี ฯลฯ”

“ฉันไม่ค่อยตั้งใจเรียน ขาดสมาธิ ฟุ้งซ่านได้ง่าย ถ้าไม่สามารถบังคับตัวเอง ประสิทธิภาพการเรียนรู้ก็จะไม่ดีไม่สามารถสื่อสารกับเพื่อนในการเรียนรู้ได้ทันที หากมีข้อสงสัยและไม่กล้าถามอาจารย์ก็จะไม่สามารถเข้าใจความรู้”

“การเรียนออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ นักศึกษากับอาจารย์ไม่สามารถให้คำติชมและข้อเสนอแนะซึ่งกันและกันได้ทันที และฟุ้งซ่านได้ง่ายและขาดสมาธิ ถ้าเป็นคนที่บังคับตัวเองไม่ได้ จะเรียนยาก”

ประการที่สี่ อุปสรรคขัดข้องและการเชื่อมต่อไม่เสถียร ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นว่า ในบางครั้งคอมพิวเตอร์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตมีปัญหาระหว่างเรียน ทำให้เข้าห้องเรียนไม่ได้หรือหลุดหายระหว่างเรียน ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งฝ่ายผู้สอนและฝ่ายผู้เรียน ทำให้ต้องใช้เวลาในการแก้ปัญหา จึงเรียนไม่ต่อเนื่อง ดังตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ปัญหาคือการเรียนออนไลน์จะมีปัญหาเกี่ยวกับอินเทอร์เน็ตไม่ดี”

“ผมคิดว่ามีปัญหาการเรียนออนไลน์เล็กน้อย เช่น บางครั้งอินเทอร์เน็ตไม่ดี”

“บางทีรู้สึกเบื่อหน่าย เรียนออนไลน์ไม่ค่อยสนุก บางทีสัญญาณไม่ดี ได้ยินบ้างไม่ได้ยินบ้าง ไม่มีบรรยากาศแบบในห้องเรียน”

นอกจากทักษะเชิงลบดังกล่าวแล้ว ยังมีประเด็นปลีกย่อยที่ผู้เรียนให้ข้อคิดเห็นไว้ว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ผู้เรียนไม่ค่อยมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพิ่มค่าใช้จ่ายมากขึ้น และรู้สึกเหนื่อยล้า เป็นต้น

สรุปได้ว่า ผู้เรียนต่างชาติมีความคิดเห็นว่าการเรียนออนไลน์มีข้อดี คือเหมาะสมกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำได้ ลดความกดดันในการเรียน และทำให้รู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น แต่มีข้อจำกัดในหลายด้าน โดยเฉพาะการขาดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางภาษา การไม่มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมขณะเรียนได้ และอาจเกิดความขัดข้องของอุปกรณ์และความไม่เสถียรของเครือข่ายในระหว่างเรียนได้

6) สรุปและอภิปรายผล

6.1) เป้าหมายของการเรียนภาษาที่สอง

Narongsak Chunnual (2003, as cited in Ruangrach Bandhittayarak, 2004) กล่าวว่า เป้าหมายคือทิศทางที่ต้องไปถึงหรือทำให้ประสบความสำเร็จ แบ่งเป็น 5 ประเภท ได้แก่ เป้าหมายส่วนตัว (Personal goals) เป้าหมายทางวิชาชีพ (Professional goals) เป้าหมายการพัฒนาความก้าวหน้า (Mental goals) เป้าหมายทางด้านร่างกาย (Physical goals) และเป้าหมายทางจิตวิญญาณ (Spiritual goals) ซึ่งเป้าหมายทางวิชาชีพและเป้าหมายการพัฒนาความก้าวหน้าสอดคล้องกับเป้าหมายของผู้เรียนต่างชาติที่เรียนภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง โดยมุ่งหวังจะนำไปใช้ประกอบอาชีพและเสริมทักษะทางภาษา กล่าวคือ ผู้เรียนต้องการได้รับความรู้ สำเร็จการศึกษา มีงานทำ มีความก้าวหน้าในอาชีพ และเพิ่มโอกาสในการทำงานนั่นเอง ทั้งนี้เพราะในยุคที่ตลาดแรงงานมีบุคลากรให้เลือกสรรมากมาย การมีคุณสมบัติที่โดดเด่นจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ถูกเลือกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในยุคที่การสื่อสารเป็นเรื่องหลักในสายธุรกิจ และคนที่ได้ทักษะภาษาเพิ่มมากขึ้นจึงได้เปรียบ ประกอบกับคุณสมบัติเฉพาะตนที่ขยัน อดทน และมุ่งมั่น จึงเป็นเหตุผลที่สนับสนุนในการเลือกเรียนภาษาไทยผ่านช่องทางออนไลน์ แม้จะไม่ได้เดินทางมาเรียนที่ประเทศไทยก็ตาม

6.2) ความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์

ความวิตกกังวลในการเรียนออนไลน์ มี 4 ประเด็น ได้แก่ (1) ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ผู้เรียน

ส่วนใหญ่กังวลเกี่ยวกับการพูดตอบโต้กับเจ้าของภาษาและการที่พื้นฐานภาษาไทยไม่ดีมากพอจนอาจทำให้ไม่เข้าใจเนื้อหาของรายวิชาต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นความกังวลที่พบได้ในกลุ่มผู้เรียนที่เรียนภาษาต่างประเทศ สอดคล้องกับที่ Vasana Mangchada (2015) กล่าวว่าความวิตกกังวลในการสื่อสารนี้เป็นผลกระทบที่เกิดจากความวิตกกังวลในการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้เรียนมักจะมีปัญหาในการพูดภาษาต่างประเทศ มีความยากลำบากในการใช้ภาษาในห้องเรียน เมื่อผู้เรียนมีทักษะการสื่อสารน้อยก็จะมี ความวิตกกังวลมากขึ้น (2) การควบคุมพฤติกรรมขณะเรียน ผู้เรียนบางส่วนรู้สึกกังวลว่าจะฟังชานหรือไม่มีสมาธิ และอาจถูกล้วงรอบตัวกระตุ้นให้ผลหนีจากการเรียนออนไลน์ได้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Laddawan Kongsomboon (2020) ที่พบว่าโดยภาพรวม ผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยของความพร้อมในการเรียนรู้ออนไลน์อยู่ระหว่าง 3.91-4.33 หมายความว่า ผู้เรียนมีความพร้อมในระดับสูงในมิติการรับรู้ความสามารถในตนเองทางคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต แต่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดในมิติการควบคุมตัวผู้เรียนเอง ซึ่ง University of Illinois Springfield (as cited in Pishet Sasow et al., 2020) ได้กล่าวถึงประเด็นนี้ไว้ว่า ผู้เรียนที่มีลักษณะพึ่งพาผู้อื่น ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง อาจไม่เหมาะกับการศึกษาแบบออนไลน์ (3) ความพร้อมของอุปกรณ์และเครือข่าย ผู้เรียนส่วนหนึ่งมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ขัดข้องหรือการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรในระหว่างเรียน จะส่งผลให้ขาดการเข้าชั้นเรียนหรือเรียนตามเพื่อนไม่ทัน ซึ่งการเรียนออนไลน์เป็นการเรียนรู้ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์และเครือข่ายจึงมีความสำคัญอย่างมาก เพราะหากเกิดขัดข้องย่อมส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนออนไลน์ได้ ดังที่ Wittaya Wayo et al. (2020) ได้กล่าวว่าการเรียนออนไลน์อาจมีข้อจำกัดเกี่ยวกับอุปกรณ์ เชื่อมต่อกับระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ และพื้นที่ที่ไม่มีสัญญาณเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รวมถึงความเร็วของอินเทอร์เน็ต ที่ส่งผลทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ราบรื่นได้ และ (4) ด้านอื่น ๆ เช่น การยอมรับคุณค่า ปัญหาสุขภาพ ฯลฯ ทั้งนี้ ความวิตกกังวลดังกล่าวย่อมสะท้อนให้เห็นปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ แต่ก็ไม่ใช่สิ่งที่ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนออนไลน์ เพราะความวิตกกังวลสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกคนเมื่อต้องเข้าไปอยู่ในสภาพแวดล้อมใหม่ หากผู้เรียนนำสิ่งที่กังวลต่าง ๆ เหล่านี้ มาเป็นแนวทางสำหรับจัดเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับ

เหตุการณ์ต่าง ๆ ก็จะช่วยลดอุปสรรคปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และทำให้ประสบความสำเร็จในการเรียนออนไลน์ได้

6.3) การเตรียมความพร้อมสำหรับเรียนออนไลน์

ผู้เรียนต่างชาติแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเรียนไว้ 3 ประเด็น ได้แก่ (1) ด้านเนื้อหาและภาษา จากความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารส่งผลให้ผู้เรียนเห็นว่าควรเตรียมความพร้อมในด้านเนื้อหาและภาษา ไม่ว่าจะเป็นการทบทวนพื้นฐานความรู้เดิม การอ่านเอกสารที่จะต้องเรียนในหลักสูตรใหม่ และการพัฒนาทักษะการสื่อสารด้วยวิธีการดูละคร ฟังเพลง หรือฝึกพูดภาษาไทย (2) ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ จากความวิตกกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครือข่าย ส่งผลให้ผู้เรียนเห็นว่าควรเตรียมความพร้อมด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และสิ่งที่ต้องใช้เชื่อมต่อการเรียนรู้ออนไลน์ เช่น computer, internet, Wi-Fi, software เป็นต้น และ (3) ด้านเวลาและสถานที่ แม้ว่าผู้เรียนจะไม่ได้สะท้อนความวิตกกังวลเรื่องเวลาและสถานที่ แต่ผู้เรียนก็ให้ความสำคัญในการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมรอบตัวให้เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น การเลือกสถานที่เงียบสงบ ไม่มีสิ่งรบกวน และจัดสรรเวลาให้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Suttiwan Tuntirojanawong (2014) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบออนไลน์จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การเข้าถึงเทคโนโลยี แรงจูงใจ การบริหารเวลา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการเรียนรู้ หรืองานวิจัยของ Thammarat Sae-Tan et al. (2021) ที่ได้สำรวจประเด็นความพร้อมของตัวนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ พบว่า ผู้เรียนควรเตรียมความพร้อม เช่น ความพร้อมด้านอุปกรณ์ ด้านสิ่งสนับสนุนต่าง ๆ เช่น Internet, Wi-Fi และ Program สำหรับใช้งานต่าง ๆ ด้านการเงิน และด้านการปรับตัว เป็นต้น นอกจากนี้ การเตรียมความพร้อมด้าน “ภาษา” ก็เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศต้องให้ความสำคัญเช่นกัน ด้วยการหมั่นฝึกฝนและสะสมคำศัพท์ให้มากที่สุด เพื่อใช้ในการสื่อสารกับผู้อื่นและทำความเข้าใจเนื้อหาของรายวิชาที่เรียน สอดคล้องกับแนวคิดของ Rattaphorn Siriphan (2018) ที่กล่าวถึงแนวทางการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศว่า ผู้เรียนควรฝึกเรียนรู้คำศัพท์เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่ได้รับฟังและสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ เพราะความสามารถในการใช้คำศัพท์ถือเป็นปัจจัยหลักที่จะบ่งบอกว่าบุคคลนั้นสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด คำศัพท์

จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้เรียนภาษาต่างประเทศจะต้องเรียนรู้และเพิ่มพูนอยู่เสมอ

6.4) ทักษะที่มีต่อการเรียนภาษาที่สองในรูปแบบออนไลน์

ผู้เรียนต่างชาติมีความคิดเห็นว่าการเรียนออนไลน์มีทั้งข้อดีและข้อจำกัด ซึ่งข้อดีคือเหมาะกับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ สามารถทบทวนบทเรียนซ้ำได้ ลดความกดดันในการเรียน และทำให้รู้จักรับผิดชอบต่อการเรียนมากขึ้น แต่ก็มีข้อจำกัดในหลายด้าน โดยเฉพาะการขาดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ทางภาษา การไม่มีปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ควบคุมพฤติกรรมให้สนใจเรียนได้ยาก และอาจเกิดความขัดข้องของอุปกรณ์และความไม่เสถียรของเครือข่ายในระหว่างเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ข้อดี-ข้อด้อยของการเรียนออนไลน์ที่กล่าวไว้ทำนองเดียวกัน เช่น แนวคิดของ Thapanee Thammertar (2014) ที่อธิบายข้อดีของการเรียนออนไลน์ไว้ว่า การเรียนออนไลน์มีความยืดหยุ่น (flexibility) ประหยัดเวลา (time) และค่าใช้จ่าย (cost) และยังเอื้อต่อการสื่อสาร (communication) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน แต่มีข้อจำกัดทางด้านเทคโนโลยี ด้านผู้เรียน ด้านแหล่งสนับสนุนด้านบรรยากาศของการเรียนออนไลน์ และด้านหลักสูตร หรืองานวิจัยของ Urarat Pamrod, Saowanee Thapphet, Chutintorn Suwanmanee, and Dhitthita Sinraksa (2021) ที่ศึกษาทัศนคติต่อการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา พบว่าผู้เรียนคิดว่าสื่อการเรียนออนไลน์เป็นสื่อที่มีประโยชน์สามารถเข้าถึงได้ง่าย และทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมาก ในขณะที่ข้อคำถามที่ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3 ลำดับสุดท้าย สะท้อนให้เห็นทัศนคติในเชิงลบ ได้แก่ การเรียนออนไลน์กระตุ้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน การเรียนออนไลน์ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้และเข้าใจในบทเรียนได้ดีขึ้น และการเรียนออนไลน์ทำให้กิจกรรมการเรียนน่าสนใจมากขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้เรียน ส่วนใหญ่อยากมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการเรียนการสอน และยังคงเห็นว่าการเรียนในห้องเรียนทำให้เข้าใจบทเรียนได้ดีกว่าการเรียนออนไลน์นั่นเอง เช่นเดียวกับผลการศึกษาของ Pawena Limpitprakan, Niyom Junnual, Thitima Saenrueang, and Kanjana Pangjit (2022) ที่พบว่า ในภาพรวม นักศึกษามีทัศนคติที่ดีกับการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านผู้สอน รายวิชา วิธีการสอน (Input evaluation: I) มากที่สุด และมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดใน

ด้านการประเมินผลผลิต (Product evaluation: P) หรืองานวิจัยของ Rattanawat Penrattanahiran and Anuruk Tantong (2022) ที่พบว่า การเรียนออนไลน์มีผลกระทบเชิงลบ ได้แก่ ทำให้อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย ปวดตา ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ขาดการโต้ตอบเกิดความเบื่อหน่าย ความเครียด รู้สึกเมื่อยล้า รู้สึกเหงา ความกระตือรือร้นน้อยลง และไม่มีสมาธิ ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการเรียนการสอนจึงควรพิจารณาข้อดีข้อด้อยที่สะท้อนผ่านมุมมองผู้เรียนต่างชาติเพื่อจัดเตรียมการเรียนการสอนออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

8) ข้อเสนอแนะ

8.1) ข้อเสนอแนะ สำหรับการแก้ไขปัญหาคอนเทนต์การเรียนออนไลน์

การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนขึ้นอยู่กับตัวแปรส่วนบุคคล ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลนี้ในการวางแผนการจัดการเรียน โดยพิจารณาตัวแปรส่วนบุคคลร่วมด้วย เพราะผู้เรียนต่างชั้นปี หลักสูตรที่เรียน ประสบการณ์การเรียนออนไลน์ ล้วนมีผลต่อการจัดสภาพการเรียนรู้ภาษาที่สองให้เหมาะสม มีข้อเสนอแนะดังนี้

8.1.1) ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เรียน

1) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการอุปกรณ์และเครือข่าย ดังนั้น เพื่อลดปัญหาที่อาจเกิดขึ้น ผู้เรียนจึงควรจัดหาอุปกรณ์ที่เหมาะสม และปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงระบบการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเตรียมความพร้อมในการฝึกใช้แพลตฟอร์มที่ต้องใช้ในการเรียนออนไลน์ให้ชำนาญ

2) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการควบคุมพฤติกรรมขณะเรียน เพราะทำให้ขาดสมาธิง่ายกว่าเรียนในห้องเรียนปกติ ผู้เรียนควรกำหนดจุดมุ่งหมายในการเรียนวางแผนการเรียน ควบคุมตนเอง จดวันหรือหลักเลี้ยวสิ่งยั่วเย้าต่าง ๆ เช่น เล่นเกม คุยโทรศัพท์ สนทนาออนไลน์ (chat) ฯลฯ และควรจัดเตรียมสถานที่และสภาพแวดล้อมที่ไม่มีเสียงดังรบกวนขณะเรียน

3) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ในประเด็นนี้ จะปรากฏปัญหามากในกลุ่มผู้เรียนที่มีพื้นฐานระดับน้อย ผู้เรียนจึงควรเตรียมความพร้อมของตนด้วยการฝึกฝนทักษะภาษาไทยจากสื่อต่าง ๆ เช่น ชมภาพยนตร์ไทย ฟังเพลงไทย อ่านข่าวภาษาไทย ฯลฯ เพื่อให้คุ้นเคยกับสำเนียงและเรียนรู้คำศัพท์มากขึ้น

นอกจากนี้ ผู้เรียนควรมีความกล้าที่จะลองผิดลองถูก กล้าที่จะพูดคุยตอบโต้กับเจ้าของภาษา ไม่หลีกเลี่ยงการตอบคำถาม ใช้วิธีการพูดคุยซักถามให้มากกว่าการเขียนสนทนาออนไลน์ (chat) เพื่อพัฒนาทักษะด้านการฟังและการพูดอีกทั้ง ควรหลีกเลี่ยงหรือใช้โปรแกรมแปลภาษาเฉพาะที่จำเป็น ไม่เช่นนั้น จะไม่เห็นความก้าวหน้าของการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างชัดเจน

8.1.2) ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

1) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมขณะเรียนและเห็นว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ขาดสมาธิได้ง่าย ผู้สอนจึงควรเพิ่มความเอาใจใส่ผู้เรียนทุกคน เปิดกล้องในขณะที่เรียน และปรับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนตื่นตัวอยู่เสมอ เช่น ขวนพูดคุย สุ่มถาม-ตอบคำถาม ฯลฯ

2) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับการสื่อสารกับเจ้าของภาษา ผู้สอนควรพูดให้ช้าลง พูดซ้ำ ๆ ในประเด็นสำคัญ อาจจะจัดทำสื่อการสอนที่มีภาษาของผู้เรียนกำกับ (ภาษาจีน) หรือใช้ภาษากลาง เช่น ภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น และควรการสร้างบรรยากาศการเรียนให้สนุกสนาน มีความเป็นกันเอง และเสริมสร้างกำลังใจให้แก่ผู้เรียน

3) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนเห็นว่าการเรียนออนไลน์ไม่เอื้อต่อการเรียนภาษาที่สอง ผู้สอนควรสร้างกิจกรรมหรือสถานการณ์ต่าง ๆ ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาให้มีประสิทธิภาพ เช่น การทำรายงานที่ต้องลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าของภาษาโดยตรง เป็นต้น

4) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนเห็นว่าการเรียนออนไลน์ทำให้ขาดปฏิสัมพันธ์ในชั้นเรียน ผู้สอนควรจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ ด้วยการแบ่งห้องย่อยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมกลุ่มในลักษณะการพูดคุยแลกเปลี่ยนหรือกิจกรรมกลุ่มวิเคราะห์

ทั้งนี้ ผู้สอนมีบทบาทสำหรับการดำเนินการในชั้นเรียนออนไลน์ จึงควรใช้กลยุทธ์การสอนที่หลากหลาย และกระตุ้นให้ผู้เรียนฝึกกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการเรียนรู้ภาษาที่สองอย่างมีประสิทธิภาพ

8.1.3) ข้อเสนอแนะสำหรับหลักสูตร/สถาบันการศึกษา

1) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนมีความวิตกกังวลเกี่ยวกับอุปกรณ์และเครือข่าย สถาบันจึงควรสำรวจความต้องการและจัดหาสิ่งสนับสนุนในการสอนออนไลน์ให้แก่คณาจารย์ และปรับปรุงระบบการเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพ

อีกทั้ง หน่วยงานส่วนกลางควรจัดเตรียมเจ้าหน้าที่ให้เพียงพอสำหรับช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดระหว่างเรียนออนไลน์ให้ทันเวลา

2) จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้เรียนเห็นว่าการเรียนออนไลน์ไม่เอื้อต่อการเรียนภาษาที่สอง หลักสูตรควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษา เช่น การประกวดร้องเพลงไทย การประกวดอ่านออกเสียงภาษาไทย การประกวดสุนทรพจน์ ฯลฯ ซึ่งผู้เรียนสามารถจัดทำในรูปแบบ Clip Video เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของหลักสูตรได้

8.2) ข้อเสนอแนะ สำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรศึกษาแนวทางการเตรียมความพร้อมในด้านอื่น ๆ เช่น ผู้สอน หลักสูตร และสถาบันการศึกษา เป็นต้น รวมทั้งศึกษากระบวนการปรับตัวในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีนและกลยุทธ์ในการสอนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศผ่านช่องทางออนไลน์

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาแลกเปลี่ยนชาวจีน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกคนที่ให้ความร่วมมือและสละเวลาในการตอบคำถามสัมภาษณ์จนมีส่วนสำคัญที่ทำให้การวิจัยนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี

REFERENCES

- Duangjaichanok Pansa, Punjaporn Pojanapunya, & Atipat Boonmoh. (2022). Students' perceptions of classroom learning and emergency online learning during COVID-19 pandemic (in Thai). *Pasaa Paritat Journal*, 37, 1–22.
- Juthamad Pongsawad. (2020). Adaptation in foreign language teaching and studying during COVID-19 pandemic: A case study in teaching and studying Russian language in Russian Studies program (in Thai). (Master's term paper). Retrieved from <https://km-ir.arts.tu.ac.th/files/original/9d1989c7ab9effa61625412f1b6e3e48132cd2e1.pdf>
- Laddawan Kongsomboon. (2020). Online learning readiness among university bachelor's degree students in Bangkok amidst COVID-19 (in Thai). *Academic Journal Bangkokthonburi University*, 9(2), 186–197.

- Mohammed, K. S., Rashid, C. A., Salih, H. A., & Budur, T. (2020). The role of online teaching tools on the perception of the students during the lockdown of Covid-19. *International Journal of Social Sciences & Educational Studies*, 7(3), 178–190. doi:10.23918/ijsses.v7i3p178
- Nattakarn Hengpajit. (2021). *Online learning readiness of students at Siam University in COVID-19* (in Thai). (Master's independent study). Retrieved from <https://e-research.siam.edu/wp-content/uploads/2022/01/MBA-2021-IS-Online-Learning-Readiness-of-Students-at-Siam-University-in-Covid-19-by-Nattakarn-Hengpajit.pdf>
- Pawena Limpiteeprakan, Niyom Junnual, Thitima Saenrueang, & Kanjana Pangjit. (2022). Attitudes towards online teaching and learning management among Ubon Ratchathani University students (in Thai). *Journal of Educational Technology and Communications Faculty of Education Maharakham University*, 5(14), 176–187.
- Pishet Sasow, Choosak Yuennan, & Nattiya Peansungnern. (2020). Learning and teaching online in nursing education during the COVID-19 pandemic (in Thai). *Journal of Health and Nursing Education*, 26(2), 189–202.
- Rattanawat Penrattanahiran, & Anuruk Tantong. (2022). Impact and coping strategies in online learning of students under the circumstances on Covid-19 pandemic (in Thai). *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 208–233.
- Rattaphorn Siriphan. (2018). Techniques for developing Chinese skills for beginners (in Thai). *Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Sciences*, 5(1), 103–112.
- Ruangrach Bandhittayarak. (2004). *The relationships between family function perception, self-concept and goal setting with regard to academic achievement of matthayom suksa 6 students* (in Thai). (Master's thesis). Retrieved from http://cmuir.cm u.ac.th/bitstream/6653943832/28941/2/cpsy0547rb_abs.pdf
- Sreehari, P. (2020). Online learning during the COVID-19 lockdown: Learners' perceptions. *Journal of Critical Reviews*, 7(19), 300–307. doi:10.31838/jcr.07.19.36
- Suttiwan Tuntirojanawong. (2014). Students' readiness for e-learning: A case study of graduate students in educational administration department school of educational studies Sukhothai Thammathirat Open University (in Thai). *Electronic Journal of Open and Distance Innovative Learning*, 4(2), 1–17.
- Suwimon Mathuros. (2021). Management education online in the NEW NORMAL COVID-19 (in Thai). *Rajapark Journal*, 15(40), 33–42.
- Thammarat Sae-Tan, Pokai Haoboorn, Sopon Junthip, Thongchai Suteerasak, & Wadcharawadee Limsakul. (2021). Readiness for undergraduate online learning during the COVID-19 pandemic: A case study of the Prince of Songkla University Phuket campus (in Thai). *Journal of Multidisciplinary Academic Research and Development*, 3(1), 23–37.
- Thapanee Thammetar. (2014). *e-Learning: from theory to practice* (in Thai). Bangkok, Thailand: Thailand Cyber University, Office of the Higher Education Commission.
- Uratat Parnrod, Saowanee Thapphet, Chutintorn Suwanmanee, & Dhitthita Sinraksa. (2021). Attitudes towards online learning of English Major students, Faculty of Humanities and Social Sciences, Songkhla RajaBhat University (in Thai). *Proceedings of the 3rd National Conference on Humanities and Social Sciences*, 35–46. Retrieved from https://human.skru.ac.th/husoconference/proceedings_3.php
- Vasana Mangchada. (2015). *English learning anxiety of undergraduate students at Northeast Colleges of Dramatic Arts* (in Thai). (Master's thesis, Udon Thani Rajabhat University). Retrieved from <https://shorturl.asia/5YhbZ>
- Wittaya Wayo, Apiradee Charoennukul, Chatsuda Kankayant, & Junya Konyai. (2020). Online learning under the COVID-19 epidemic: Concepts and applications of teaching and learning management (in Thai). *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 14(34), 285–298.